

## Sürgősen gondoskodni kell a cipőrendelet végrehajtásáról.

(Saját tudósítónktól.) Az új cipőrendelet tudvalévően már megjelent, a közönség azonban ez idő szerint teljesen tájékozatlan a felől, hogy május 15-ikétől kezdve hogyan fog cipőt kapni Szegeden. A rendelet szerint ugyanis közvetlen fogyasztóknak május 15-ikétől kezdve csak cipőutalványok ellenében szabad cipőt kiszolgáltatni. A cipőutalványokat pedig a közigazgatási hatóság vagy a hatóság által felállított *cipőutalványkiállító helyek* fogják kiállítani. Itt említjük meg a rendeletnek azt az intézkedését is, hogy *nem fogyasztóknak* cipőket már a rendelet életbelépésétől számítva, tehát május 4-ike óta csak a Népruházati Bizottság engedélyével szabad kiszolgáltatni.

Eszerint tehát a közönség május 15-éig vásárolhat cipőt, de viszont a cipőkereskedők fogyasztási szövetkezetek, beszerzési csoportok, vagyis általában azok a vállalatok, cégek és egyének, amelyek cipőknek eladásával foglalkoznak, csak külön engedéllyel kaphatnak cipőt. Szükséges tudni — mert a továbbiak megértéséhez tartozik — azt is, hogy mindazok, akik cipőeladással foglalkoznak, kötelesek készletüket május 15-éig bejelenteni a rendelet életbelépésétől számított állapot szerint.

A rendeletnek az az intézkedése, hogy a nem fogyasztók cipőket — már a rendelet életbelépésétől számítva — csak a Népruházati Bizottság engedélyével kaphatnak, Szegeden arra vezetett, hogy a rendelet megjelenésével — noha május 15-éig a közvetlen fogyasztók számára szabad a forgalom — a cipők kiszolgáltatását nyomban megszüntették. A rendelet megjelenésének legelső következménye tehát abban mutatkozott, hogy a cipők kiszolgáltatását megvonták a közönség elől. A közlekedési hivatal bőripari osztályában legalább így történt, ahol a bőripari osztály azzal utasítja el a jelentkezőket, hogy a polgármester a cipők kiszolgáltatását további intézkedésig betiltotta.

Értesülésünk szerint ez a tilalmat a be-

jelentési kötelezettség tette szükségessé, mert mint már említettük, a raktáron levő készleteket a rendelet kihirdetésétől, tehát május 4-ikétől számítva kell bejelenteni. De viszont miért engedi meg akkor a rendelet, hogy május 15-éig a cipők kiszolgáltatathatók? Nem látjuk tehát a közönség érdekében teljesen indokoltnak, hogy a bőripari osztály a cipők kiszolgáltatását nyomban megszüntette, hiszen a rendelet intézkedik arról is, hogy a mérték után készült cipők a megrendelőnek június 30-áig kiszolgáltatathatók, az utalványokat kiállító hatóságnak való bejelentés mellett. Ezt a bejelentési kötelezettséget alkalmazni lehet a május 15-éig kiszolgáltatható cipőkre is minden fennakadás nélkül.

A rendelet szerint meg kell alakítani a városi népruházati bizottságot is, mert ennek a szervnek kell majd megállapítani a cipőutalványokhoz szükséges igényjogosultságot. A közönség ez idő szerint nem tud arról, hogy a közigazgatási hatóság a rendeletben megállapított keretek között milyen intézkedéseket szándékozik foganatosítani, hogy a készletek arányában és a szükségletnek megfelelően mindenki hozzájuthasson cipőhöz minél kevesebb utánjárás, idővesztés és körülményesség nélkül és — ami fő — makszimális áron. Május 15-ikétől kezdve már igazán csak cipőutalvány ellenében szabad cipőt kiszolgáltatni. Addig tehát föltétlenül meg kell állapítani a cipőellátás módjait és föl kell állítani a helyi elosztó és utalványozó szerveket.

A rendelet helyes intézkedései a gyakorlatban célszerű hatósági beavatkozás nélkül könnyen hatástalanokká lehetnek. Ugyanolyan minden a rendelet végrehajtásától függ. Hiszen elég keserves tapasztalatunk van már arról, hogy a rendeletek, amelyeket az uzsora és visszaélések ellen kiadtak, a valóságban növelték az uzsorát és visszaéléseket. Mindent meg kell tenni, hogy ez a keserves tapasztalat a cipőrendeletnél ne ismétlődjen.

## A szegedi Lloyd-társulat akciói.

— Erdély királyi biztosa a Maros szabályozásáról. — A készpénzforgalom csökkentése. —

(Saját tudósítónktól.) Mint ismeretes, a Lloyd-társulat adott újabb lendületet a Maros-szabályozás régóta pihentetett ügyének. Nemrég pedig a kereskedelmi bizottság határozatából kifolyólag javaslatokat terjesztett be a Lloyd a posta vezérigazgatóságához a készpénzforgalom csökkentéséről. A Lloyd javaslataira a vezérigazgatóságtól a szegedi mozgalmat melegen méltányoló válasz érkezett. A Lloyd kereskedelmi bizottsága most a következő körlevéllel fordul ebben az ügyben a szegedi kereskedőkhöz:

— Sajnos, mindnyájan tapasztalhatjuk a nagy papírpénzforgalom hátrányait. Valutánk megromlását, minden árucikk megdrágulását vonta ez maga után, miután a forgalomban levő nagy papírpénztömeg folytan pénzünk vásárló ereje csökkent. Általános érdek, mindnyájunk érdeke, hogy ezen segítve legyen. Ennek egyik módja az, hogy a fizetések ne készpénzben, hanem csekkel vagy átutalás formájában történjenek. Ezáltal a készpénzforgalmat csökkenteni lehetne, minek következménye ismét az lenne, hogy egyrésze a forgalomban levő papírpénznek feleslegessé válván, visszaözlne az Osztrák-Magyar Bank pénztárába. Legalkalmasabb e cél elérésére a m. kir. postatakarékpénztár intézményének igénybevétele, melynek útján bárki fizetéseit portó megtakarításával teljesítheti és követeléseit beszédheti.

A postatakarékpénztár igénybevétele tehát nem jár anyagi megterheléssel, hanem még anyagi előnyöket nyújt.

— Kérlemtük a postatakarékpénztárnál annak keresztülvitelét, hogy az adók és egyéb közterhek postatakarékpénztár útján legyenek befizethetők, hogy a vasuti utánvétek szinte postatakarékpénztár útján legyenek kiegyenlíthetők. Ha ezen kérésünknek hely adatik, a postatakarékpénztárt igénybevevő közönség sok időrabló ácsorgástól szabadul meg.

— Sajnos, szegedi kereskedőinknek és iparosainknak csak egy elenyésző hányada vette eddig a postatakarékpénztár-intézményt igénybe. Ma pedig a készpénzforgalom apasztása céljából valósággal *hazafias kötelesség*, hogy ezt mindenki megtegye. Alólirott bizottság utolsó gyűlésében elhatározta, hogy ezen forgalom emelése céljából az összes szegedi kereskedőkhöz és iparosokhoz fordul azon kérelemmel, hogy nyitassunk mindnyájan számlát a m. kir. postatakarékpénztárnál, vegyünk részt annak csekk- és clearingforgalmában, fizetéseinket így uton eszközljük és aki nekünk akar fizetni, az ezen fizetést postatakarékpénztár útján teljesítse.

— Nagy célok elérésénél Szeged kereskedelme és ipara mindig megállotta helyét, hazafias buzgalommal szolgálta mindig az ország érdekét. Ma, amidőn pénzügyi helyzetünk javításáról van szó, ezenfontos közgazdasági érdekről, meg vagyunk győződve,

hogy ebből szinte kiveszi részét.

A Maros-szabályozás ügyében legutóbbi felterjesztéssel fordult a Lloyd Ugron Gáborhoz, Erdély királyi biztosa. Erre a következő válasz érkezett:

— A folyó hó 2-án kelt hozzám intézett felterjesztésükre válaszolva értesitem a tisztelt Elnökséget, hogy egyik legfontosabb feladatomban tartom az iparfejlesztés szempontjából olyannyira fontos víziközelkedési fejlesztést. Éppen ezért nagy örömmel olvastam a felterjesztés mellékletén foglalt érdekes fejtegetéseket.

— Magam is meg vagyok róla győződve, hogy Erdély közgazdasági fellendülése szempontjából a Maros szabályozása, illetve hajózhatósága tétele *egyik legfontosabb feladat*.

— Éppen ezért a kérdést legnagyobb jóindulattal kezelem és rajta leszek, hogy mielőbb a közállapotaink megengedik, a *Szóban forgó kérdést napirendre tűzzük* és az lehetőleg az összes érdekeltségek érdekeire tekintettel oldassék meg.

## Bécsi lapok a királyi kéziratról.

Bécs, május 7. A reggeli lapok behatóan foglalkoznak a Wekerlehez intézett királyi kéziratral, melegen üdvözlők Wekerlét és kedvezően ítélik meg missziójának kiállítását. A *Fremdenblatt* vezércikkben foglalkozik a kérdéssel és többek között ezt írja:

— A királyi kézirat Wekerle miniszterelnöknek már előre megadja a felhatalmazást a képviselőház feloszlására, tehát vagy kompromisszum jön létre a parlament jelenlegi többségével és Wekerle fáradozásai első sorban ebben az irányban fognak mozogni, vagy az országra apellálnak, hogy az döntson a választójog kérdésében, mert a választójog további kitolást nem tűrhet meg. Különös véletlen, hogy ugyyszólván egyidejűleg száll sikra ugy Poroszország, mint Magyarország a nép legszélesebb rétegei politikai jogainak kiszélesítéséért és hogy ugy Berlinben, mint Budapesten a legmértékadóbb helyen az új választásoknak a kiírását határozták el a háború dacára. A történelem azt mutatja, hogy a választójogi mozgalmak, ha egyszer megindulnak, nem tarthatók fel, különösen akkor nem, hogyha legfelsőbb helyről tesznek ígéretet a népnek arra, hogy aktíven részt vehet majd a politikai életben.

A lap cikkét így fejezi be:

— Wekerle miniszterelnöknek nagy tehetsége, amely különösen a tárgyalások vezetésében és az ellentétek kiegyenlítésében fog megnyilatkozni, a legalkalmasabb férfivá avatják őt, hogy kompromisszumot hozzon létre Tisza István gróffal.

A *Reichspost* különösen a királyi kéziratnak azt a részét emeli ki, melyben a király már előre megadja a felhatalmazást a képviselőház feloszlására és az új választások keresztülvitelére. Többek között a következőket írja a lap:

— A magyar választási rendszer olyan, hogy minden kormánynak, amely éppen a hatalmon van, lehetővé teszi, hogy ellenfelét a falhoz szorítsa, és ha egy kormány a választójog jelszavával indul a küzdelembe és azzal, hogy a király által kívánt népjogokat hozza és ellenfelei az alkotmány demokratikus kiterjesztésének ellenségei, a hatalom mellett még a népszerűséget is a maga oldalán találja. Tisza István gróf és barátai most magukba fognak szállani, mert az új választásoktól nem várhatnak mást, mint vereséget.

A *Neue Freie Presse* azt mondja:

— A válságot sietette a külügyminisztériumban történt változás és erre vezendő vissza a királyi kéziratnak az a része, amely arról beszél, hogy a magyar kormány törvényes befolyása a közös ügyek vezetésére sértetlenül biztosítva marad.

Cikkét így fejezi be:

— A 48-as alkotmánypárt egy csoportja ragaszkodik a Vázsonyi-féle javaslat lényeges pontjaihoz és attól tart, hogy az eredeti